

SLOVENSKI NAROD

Izšaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petič vrst & Din 4. — Popusti po dogovoru, inzeratni davki posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štov. 8.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 8b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESSENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Na poti do sporazuma v španskem vprašanju:

Pred mednarodno blokado Španije?

Z zahtevo Nemčije, naj se mednarodna kontrola na španskih mejah poostri do splošne mednarodne blokade, v načelu soglašata tudi Anglija in Francija — Sedaj se vodijo pogajanja o podrobnostih tega načrta, ki naj prisili oba španska tabora, da se pomirita

London, 3. junija. tr. Ob podpori vse londonske diplomacije si angleški zunanji minister Eden neumorno prizadeva, da čimprej likvidira najnovejšo špansko afero in pospeši prizadevanja za sklenitev premirja v Španiji. V stalnem stiku s Parizom vodi Eden pogajanja z italijanskim in nemškim poslanikom v Londonu in sestavlja sedaj predloge, ki naj bi ustregli Rimu in Berlinu ter omogočili povratek Nemčije in Italije v londonski odbor za nevmešavanje ter njuno nadaljnje sodelovanje pri mednarodni pomorski kontroli. Ta kontrola naj bi se v bodoče še bolj izpopolnila in okreplila tako, da bi bili slični incidenti, kakor so se dogodili z nemško križarko »Deutschland«, v bodoče nemogoči.

Konzervativni »Daily Telegraph«, ki velja za neoficijno glasilo zunanjega ministra Edena, poroča, da je imel angleški zunanji minister včeraj ponovno dolg razgovor z nemškim poslanikom Ribbentropom, kateremu je podrobno obrazložil stališče Anglije in Francije.

Nemške zahteve

Po informacijah omenjenega lista je Ribbentrop pri tej priliki sporočil zahteve Nemčije, ki so izvale v londonskih krogih precejšnje presenečenje. Ribbentrop je izjavil, da morajo vse štiri velike, to so Anglija, Francija, Nemčija in Italija solidarno nastopiti glede Španije. Združene vojne mornarice teh držav naj izvedejo resnično blokado Španije in tako preprečijo obema taboroma, da bi kakorkoli in odkoderkoli dobivala pomoč in podporo. Na vsak napad na kontrolne vojne ladje naj bi odgovorile s kolektivnimi represalijami. Na vsako kontrolno ladjo naj pridejo kontrolni organi vseh štirih velike, da bi mogle tako druga drugo kontrolirati, kar bi predstavljalo po mnenju Berlina najboljšo jamstvo za striktno izvajanje kontrole. Vojnim ladjam kontrolnih držav mora biti tudi vsak čas prost dostop v vse španske luke, ne glede na to, ali so v rokah valencijske vlade ali pa generala Franca.

Ugoden vtis v Londonu

Ta nemški predlog je izzval v londonskih krogih v splošnem ugoden vtis, ker sklepajo iz tega, da je Nemčija voljna popolnoma se odreči svojim dosedanjim aspiracijam v Španiji in resnično sodelovati pri nevtralizaciji in likvidaciji španskega konflikta. Če bo tudi Francija pristala na te predloge, potem računajo v Londonu, da bo kontrola v Španiji najkasneje v teku enega tedna brezhibno funkcionirala tako, kakor so si jo zamislili v Londonu od vsega začetka. Tako popolna izolacija Španije od vsakega zunanjega vpliva ob istočasnem odpoklicu prostovoljcev bi najhitreje prisilila oba španska tabora, da ustavita bratovrno klanje in se sporazumeta. Ker je tudi Amerika pripravljena podpreti vsako akcijo, ki stremi za tem ciljem, ni dvoma, da bi na ta način najhitreje prišlo do likvidacije španskih homatij.

Stališče Pariza

Docela v skladu s prizadevanji Londona je tudi vse stremiljenje pariške vlade usmerjeno na to, da se čimprej doseže povratek Nemčije in Italije v londonski odbor in k nadaljnjemu sodelovanju pri mednarodni kontroli v Španiji. Vendar pa so tudi v Parizu mnenja, da bi sprejetje nemških predlogov v sedanjih obliki pomenilo indirektno priznanje generala Franca kot enakovredne stranke z zakonito špansko vlado. To pomisleke je izrazil že včeraj Eden nemškemu poslaniku. Po sodbi francoskih krogov bi tudi sprejetje nemške zahteve, da morajo biti španske luke dostopne vsem tujim vojnim ladjam, ki sodelujejo pri kontroli, lahko izzvalo nove konflikte. Zato je Francija za predlog, naj bi se vsem kontrolnim vojnim ladjam zabranilo pristajanje v španskih lukah. Kontrolne ladje naj se zadržujejo v določeni pasu izven španskih teritorialnih voda, to je najmanj pet kilometrov od španske obale. Pod takimi

pogoji bi bilo mnogo lažje ustreči zahtevi Nemčije po absolutnem jamstvu, da se napadi na kontrolne ladje ne bodo več ponovili. Slej ko prej pa je v ospredju diplomatskih razgovorov vprašanje okrepitev mednarodne kontrole do take mere, da bi bil docela onemogočen vsak dovoz prostovoljcev in vojnih potrebščin v Španijo tako za republikance, kakor za francosce. Glasilo francoskega zunanjega ministrstva »Petit Parisien« naglašja, da gre sedaj predvsem za to, da se obema španskima taboroma za vsako ceno onemogoči vsakršna podpora od zunaj. Kontrola take vrste bi morala sličiti mednarodni blokadi Španije. Pod takimi pogoji bi se tudi najhitreje izsilil umik tujih prostovoljcev. Potem bi se obe španski stranki kaj hitro izčrpali in razmere same bi ju prisilile, da se pomirita.

Rim stoji na strani

Precejšnje začudenje izziva v Parizu in Londonu stališče Italije. Rim se pri vseh teh pogajanjih za hitro rešitev španskega problema drži docela na stra-

ni. Po zadnjih vesteh iz Rima misli Italija prepustiti Nemčiji, da se sporazume z Anglijo in Francijo, pri čemer bo Italija le indirektno podpirala nemške zahteve. Dokler pa se vsa zadeva ne uredi sporazumno, namerava Italija na lastno pest izvajati s svojimi vojnimi ladjami kontrolo vzdolž vse španske obale. Tako postopanje bi utegnile izzvati zelo nezaželjene posledice in pretvoriti Španijo v sod smodnika, okrog katerega švigajo plameni.

»Echo de Paris« izraža zaskrbljenost francoskih krogov zaradi tega pasivnega zadržanja Italije. Nastal je paradoksen položaj. Nemčija, ki je bila zadnje čase glede intervencije v Španiji zelo rezervirana, je obstreljevala špansko luko. Italija, ki je silila k oboroženi intervenciji, pa se sedaj drži pasivno. Zdi se, da se za tem skriva nov maneuver in neko novo presenečenje. Anglija in Francija morata zaradi tega biti skrajno previdni. Tolajžno je le to, da Nemčija ne misli izzvati nove evropske vojne. Pa tudi, če se Nemčija in Italija ne mislita več vrniti v londonski odbor in

sodelovati pri kontroli, Anglija in Francija zaradi tega kontrole ne bosta opustili in bosta slej ko prej vztrajali pri politiki nevmešavanja. Če italijanske in nemške ladje pri kontroli nočejo več sodelovati, potem tudi nimajo kaj več iskati v španskih vodah in se morajo čimprej umakniti. Njihovo nadaljnje zadržanje v teh vodah bi upravičeno zbu-jalo sum, da zasledujeta neke druge cilje.

Amerika čaka

Washington, 3. junija. AA. Havas: Brž ko se je Roosevelt vrnil iz Hyde parka, je takoj sprejel zunanjega ministra Hulla in se z njim razgovarjal o dogodkih okoli Španije. Ameriška vlada čaka sedaj na uspehe londonskih in pariških posredovanj, da naj se Nemčija in Italija vrneva v odbor za nevmešavanje. Splošno poudarjajo, da tako v Ameriki pa tudi v tujini ne tolmajojo pravilno odredb o nevtralnosti Amerike. Če bi se položaj poslabšal, bi ameriška vlada gotovo storila še kaj več in to po običajni diplomatski poti.

Po kaj je šel Blomberg v Rim?

Zanimivi komentarji francoskega in angleškega tiska o Blombergovih razgovorih v Rimu

Rim, 3. junija. br. Nemški vojni minister general Blomberg je včeraj popoldne s letalom prispel v Rim. Na rimskem letališču so ga pozdravili inistristri predsednik Mussolini, zunanji minister Ciano, državni tajniki za vojsko, mornarico in letalstvo ter številni vojaški odličniki z maršalom Badogliom in De Bonom na čelu. Včeraj popoldne je imel Blomberg dolg razgovor z Mussolinijem, pozneje pa je bil sprejet v posebni avdiciji pri italijanskem kralju. General Blomberg ostane tri dni v Rimu, nato pa bo obiskal razne vojaške ustanove. Njemu na čast bo prirejena tudi velika pomorska parada. V Berlin se bo vrnil najbrže se le prihodnji ponedeljek. Italijanski listi objavljajo pozdravne članke, v katerih slave vrline nemške vojske in podčrtavajo važnost tesnega sodelovanja med Italijo in Nemčijo.

London, 3. junija. z. Tukajšnji politični in diplomatski krogi posvečajo obisku nemškega vojnega ministra v Rimu veliko pozornost. Nekateri današnji listi so v zvezi s tem objavili naravnost alarmantne vesti. Tako piše »Morningpost«, da bo po zatrevanju rimskih krogov prišlo med Italijo in Nemčijo do sličnega razmerja kakor vlada med Francijo in Anglijo. To ni vojaško za-

vezništvo v splošnem mednarodnem smislu, marveč harmonizacija skupnih naporov za moderno oborožitev in ustvaritev tesnejših odnosov med obema vojskama in za doseg tesnejšega sodelovanja med obema generalnima štaboma. Italijanska in nemška vojska morata biti po sodbi Rima in Berlina pripravljena za vsak primer, ki bi mogel nastati.

Pariz, 3. junija. z. Zanimanje vseh političnih krogov je danes osredotočeno na obisk nemškega vojnega ministra v Rimu. V tem vidijo novo manifestacijo dobrih odnosov med obema državama, ki obstojajo že dalje časa. Toda v teh odnosih je bila dosedaj luknja, ki se ima sedaj izpopolniti. Tesno sodelovanje na političnem, kulturnem in gospodarskem polju naj se izpopolni sedaj še s sodelovanjem na vojaškem polju. Najnovejši dogodek v Evropi so ta razvoj pospešili. Po informacijah pariških krogov bo glavni predmet razgovorov Mussolinija in Blomberga razjasnitev stališča Italije in Nemčije glede Španije in v borbi proti boljševizmu. Značilno za mirno presojo v Parizu je dejstvo, da ovisu Rim-Berlin ne pripisujejo nobene važnosti več.

Poroka vojvode Windsorskega

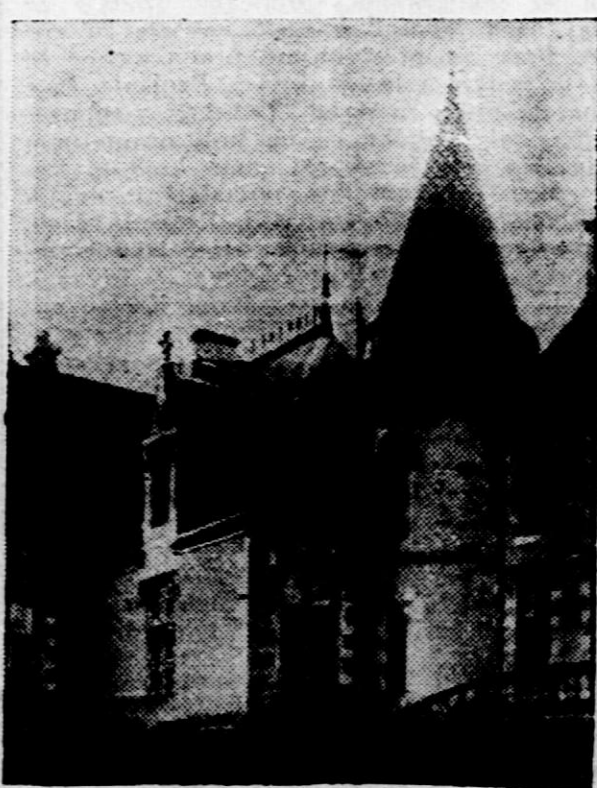
Danes dopoldne ob 11.30 sta se vojvoda Windsorski in gospa Simpson civilno poročila na gradu Candé

Pariz, 3. junija. tr. V vsej tišini sta se danes dopoldne ob 11.30 poročila na gradu Candé vojvoda Windsorski in mrs. Simpson-Warfieldova. Poroki je prisostvovalo samo 17 povabilencev. Obred civilne poroke je opravil župan najbližje občine, pod katero spada grad Candé. Po poroki je bilo kosilo, nakar sta se poročenca z avtomobilom odpeljala na poročno potovanje. Krenila sta preko južne Francije v Italijo, odkoder se bosta podala v Dalmacijo. Tam nameravata prebiti tri tedne, nakar se bosta umaknila v gorosko zatišje nekje na Korosko. Kakšni so nadaljnji načrti vojvode Windsorskega, še ni znano. Pošla v Tourna je imela danes polno roko dela. Na tisoče in tisoče brzojavnih čestitk je prejela z vsega sveta. Med Tournom in gradom Candé je bila urejena posebna avtomobilska služba za prevažanje plemenitih in brzojavnih čestitk ter številnih poročnih daril. Nastaviti so morali v ta namen več postnih uradnikov. V neposredni bližini gradla so uredili posebno telefonsko centralo za novinarje, da so mogli sprosti pošiljati v svet poročno in poroki in vseh dogodkih, ki so s tem v zvezi. Tre fotografirani so prišli na svoj račun. Samo trem je bilo dovoljeno, da slikajo novoporočenca pred in po poroki.

Warfieldova ne bo vojvodinja

London, 3. junija o. Včeraj je bil objavljen odlok kralja Jurija VI. kot poglavarja kraljeve rodbine, ki se tiče nastava, ge. Warfieldove po poroki z vojvodo Windsor-skim. Odlok pravi, da je bil na temelju

akta o abdikaciji bivšemu angleškemu kralju priznan naslov vojvode Windsorskega. Ta naslov velja le zanj osebno, zaradi česar Warfieldova po poroki z Windsorskim vojvodo, kakor tudi otroci iz njunega zakona ne bodo imeli pravice do enakega vojvodskega naslova.

Gradšč Candé

Vesti iz Španije

Madrid, 3. junija. AA. General Miaja je snoči ob 20.30 sprejel častnike in jim izjavil: Včerajšnji dan je bil zelo težak. Uporniško toponištvo je zelo obdelovalo naše postojanke. 14. brigada je prodrla do prvih hiš v Balsajnu. Postojanka Cerro Cavas je še zmeraj v naših rokah. Sovražnik jo je včeraj zavzel, pa smo ga kmalu zopet spodili. Ravno v tem odseku je bila bitka zelo huda. Prav tako huda je bila tudi na vrhovih Mata Buejes. Uporniško toponištvo neprenehoma bombardira te postojanke. Sovražnik se zelo trudi, da bi jih zavzel. Njihova letala so bližja tem postojankam od naših. Vendar sem zadovoljen z borba-mi naših čet.

Salamanca, 3. junija. AA. Uradno poročilo vrhovnega poveljstva pravi: Na fronti ob Guadarami smo sestrelili 15 sovražnih izvidniških letal. Ob 1. ponoči pa je objavila radijska postaja, da se je čez dan vnela huda topiška bitka med Maranozo in Las Posasom. Sovražni napad je bil odbit v odseku pri vseučiliškem predmestju.

Valencia, 3. junija. AA. Havas: Vojno ministrstvo je objavilo snoči ob 21. uri: 21 bombnikov in 21 lovskih letal je bombardiralo sovražne postojanke pri Jagran-ki. En sovražno letalo je bilo sestreljeno. Zaplenili smo vlak na železniški postaji v Soriji.

Ljubljanska opera v Trstu in na Reki

Ljubljana, 3. junija. Ljubljanska opera bo goslovala prihodnji teden dva večera v Trstu in dva na Reki. V tržaškem gledališču Politeama Rosetti bo izvajala v sredo dne 9. junija opero »Prodana nevesta«. V četrtek 10. junija pa Gortovevo opero »Ero z onega sveta«. V »Prodani nevesti« poje vloga Kecal Josip Križar, član zagrebške opere. V »Ero z onega sveta« glavno tenorsko partijo g. Francel, kmetar Marka g. Betetto, njegovo ženo g. Kogejeva, mlinarja g. Janiko, pastirka g. Ribičeva in hlapca g. Goraki. Dvigala rav-natelj Polič. Režija je inž. Golovinova, ki je nastudiral tudi vse plese.

Na Reki bo gostovanje v pelek in v soboto dne 11. in 12. junija 1937. Vloga Kecal v »Prodani nevesti« poje v pelek 11. junija g. Milorad Jovanović, član beogradske opere. V soboto 12. junija se poje na Reki »Ero z onega sveta«, vsa ostala zasedba je ista, kakor pri predstavah v Trstu.

Ljubljanska opera nastopi v Trstu in na Reki z vsem svojim osebjem, z vsemi solisti, pomnoženim orkestrom, zborom in baletom. S seboj vzame tudi vse dekoracije in kostume. Občinstvo na Reki in v Trstu predvsem po naše rojake opozarjamo na edino gostovanje ljubljanske opere v dneih od 9. do 12. junija.

Politični obzornik

»Obzor« in majska deklaracija

V »Obzoru« čitamo to-le beležko: »Med glavnimi slovenskimi listi se vodi polemika o majski deklaraciji in o njenem pomenu. Dasi se listi ne strinjajo glede važnosti majske deklaracije, vendar je iz njih pisnija razvidno, kakor da bi bili Slovenci najbolj zaslužni, da je bila razbita Avstrija, in kakor da ni nihče doprinesel toliko let v borbi proti Avstriji kakor Slovenci. Zdi se nam, da bi ne bilo odveč, ako bi se objektivneje ocenili posredni zgodovinski dogodki in se dalo vsakemu po zaslugi mesto ki mu pripada. Tudi v sami Ljubljani ugovarjajo treznejši ljudje, da je šlo predaleč v podčrtavanju vloge Slovencev v borbi proti Avstro-Ogrski.« — Tako »Obzor«, ki živi v debelem prijateljstvu s »Slovencem«. Naj se torej ta pomeni z »Obzorom« o majski deklaraciji!

Tako govori hrvatski kmet!

Preprost hrvatski kmet s Crkvenskega Brda v srežu Sv. Ivan Zabno na Hrvatskem — Dragutin Sokač je napisal v »Jugoslovenskih novinah« lep članek, v katerem ostro zavrača vse one, ki hočejo razbiti narodno in državno edinstvo. V članku pravi med drugim: »Začetki so deliti eden enoten narod v eni državi in porazdeliti so ga na tri dele ter izzvali borbo med enokrvnimi brati. Potem pa so nastopili profesorji odprli svoje besednjake, slovnič in stare bukve in dokazali v »teoriji«: »Niso eno, nego trije!... Bodo-li od tega imeli koristi Hrvati in kmetje? Nikdar! S to delitvijo se bodo okoristili samo naši sovražniki, oni izven države in oni v državi sami. Hasek bodo imeli od tega samo izkoriščevalci ljudstva: kmet-skega in delavskega. Jasno je namreč, da nas bodo tako porazdeljene naši sovražniki ki laglje politično in gospodarsko podjarni-li, saj je znano, da izkoriščevalci najraje v kalnem love. Oni, ki delijo jugoslovenski narod, ki ga dele po imenu in plemenu, ki ga dele po prebivališču, po poklicu in na-obrazbi, ti kopljejo grob vsem, zakaj ko se bo vse razdelilo, bodo po delitvi propad-li vsi enaki. Zato prenehajte s tem vi, kri-vi preroki, modrijani in čarovniki, obmo-knite s svojimi »teorijami« prenehajte vi, zaslepljeni politiki, s svojimi »teorijami« in sprejmite ono, kar nas vse bratski druž-i veže, kar nam vsem daje v slogi moč za boljšo bodočnost nas vseh. To je edina mi-sel edinstva našega jugoslovenskega naroda, nedeljive naše države kraljevine Ju-goslavije, nerazdeljivih interesov vseh nas, kakor je izražena v programu Jugosloven-ske nacionalne stranke, a zasnovana na na-rodni ravnopravnosti, socialni pravičnosti in gospodarski vzajemnosti vseh Jugosloven-ov.« — Kaj pravite, ali ne govori modro in pametno ta preprosti kmetič s Crkven-skega Brda?

Pohrutenje Nemcev in Čehov

Z ozirom na članek v novosadski »Deu-tsche Zeitung«, v katerem se poudarja, da hočejo Nemci v Jugoslaviji ostati Nemci in se nočejo poslovnati, izjava glavno gla-silo JRZ. »Samouprava«: »Mislimo, da so se naši Nemci že davno prepričali, da jim ne gre nobena nevarnost asimilacije ne od strani države, ne od strani Srbov, ker se oni nikdar ne posvojijo. Morda da je za to glavni, ako ne najglavnejši razlog — vera. Na prvih se lahko preštejejo oni Nem-ci v predvojni Srbiji, ki so se z nami asi-milirali in postali Srbi. Na Hrvatskem in v Vojvodini je to popolnoma drugače. Tam se Nemci, ako niso kompaktni že v tretji generaciji asimilirajo s Hrvati. Pa ne samo Nemci, marveč tudi Čehi. Tudi tu igra vera glavno vlogo, ker se o kaki supe-riornosti Hrvatov ne more govoriti. Imeli smo celo drastičen slučaj, da je bil Čeh Mišk poslanec bivše HSS in da se je sma-tral za Hrvata. Slične pojave imamo tudi v Bosni, kjer so sinovi bivših kolonistov že v drugi generaciji postali Hrvati, dasi jim je bil materin jezik nemški.«

Nemška propaganda v Bolgariji

Revija »Voix Europeennes« poroča: Nem-ška propaganda v Bolgariji se je jela v zadnjih tednih uveljavljati s posebno silo. V Sofiji so pred kratkim otvorili razstavo nemške knjige. Človek si lahko predstavlja, kakšne knjige so se tu kazale. Koncem aprila je prispel v Sofijo znani dr. Diehm z visoke šole za telesno vzgojo v Berlinu. Spremljalo ga je več učiteljev sporta. Or-ganizaciji »Deutsche Arbeitsfront« in »Kraft durch Freude« sta takisto poslali v Bolga-rijo večje število instruktorjev. Skratka: Potniški promet med Berlinom in Sofijo je postal v zadnjem času precej živahen. — Nemci so res v zadnjem času razpredli po vsej Bolgariji obsežno propagandistično mrežo, računajoč, da bodo v njo, kakor leta 1914., z lahkoto lahko ujeli Bolgare. To da izkušnje v preteklosti so Bolgare pouči-le, da ne smejo vezati svoje usode z usodo Nemcev, zato ta nemška propaganda zelo slabo uspeva, dasi se troši zanjo ogromne milijone.

Curia, 3. junija. Beograd 10. Paris 12.515. London 21.5625. New York 438.125. Bruselj 73.775. Mlana 23.05. Amsterdam 940.55. Ber-lin 176.55. Dunaj 81.10. — 81.75. Praga 15.27. — 15.30. — 15.35. — 15.40.

LUIS TRENKER v veličanstveni ljubavni romanci
Condottieri
Slavni italijanski pevec Tito Gobbi poje v tem filmu najlepše italijanske pesmi.
Premiera danes v Elitnem kinu Matici

DNEVNE VESTI

— Vlagatelj biva Poštna hranilnica na Dunaju. Poštna hranilnica kraljevine Jugoslavije objavlja, da bodo po odloku ministrskega sveta z dne 13. maja v smislu konvencije iz leta 1922, izplačane hranilnice in čekovne vloge našim državljanom vlagatelj pri bivši Poštni hranilnici na Dunaju, ki so svoje terjatve redno in pravočasno prijavili. Terjatve bodo izplačane v razmerju 1 Din za 4 kune. Izplačila jih bo Poštna hranilnica in sicer postopno začeti s 1. julijem 1938. Da bo mogoče to delo čim hitreje in pravilneje opraviti ter čekovne nakaznice za posamezne vlagatelje točno izpolniti in nasloviti, se pozivajo vsi vlagatelji bivše avstrijske poštne hranilnice na Dunaju, ki so svoje terjatve pravočasno prijavili, da pošljejo do 5. t. m. v pismo Poštne hranilnice v Beogradu te podatke: 1. sedanjí naslov (kraj, ulica in banovina, kjer zdaj žive), 2. številko potrdila (to je tekočo številko in številko seznama, ki so ga svojčas dobili pri izročitvi prijave in knjižice, 3. številko hranilne knjižice ali čekovnega računa, in 4. za primer dediščine potrdilo pristojne oblasti o njihovi dedni pravici. Vlagatelji, ki niso pravočasno prijavili svojih terjatev, se morajo obrniti naravnost na sedanjo avstrijsko pošto hranilnico na Dunaju.

KINO SLOGA
Velika ljubavna zgodba
SEVER VABI
Rochelle Hudson Robert Kent

MATICA
PREMIERA!
Luis Trenker v veličanstveni ljubavni romanci
CONDOTTIERI
V glavni vlogi slavni italijanski pevec Tito Gobbi

UNION
Krasen film o globoki ljubavi slavne žene
MARKIZA POMPADUR
Käthe Nagy, Willy Eichberger, Leo Slezak
Najnovejši žurnali — dosedaj najboljši posnetki katastrofe »Hindenburg« itd.

Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri. — Obenem znižane cene v Matici in Unionu na din 2.50, 4.50, 6.50, 8.— in 10.—, v Slogi pa din 2.50, 4.50, 6.50 in 9.—.

— Dalmacija v pričakovanju vojvode Windsorskega. Pred tremi dnevi je prišla najbrž iz Grčije z letalom v Dubrovnik neznana dama. Potovala je sama s pilotom Z. letališča se je takoj pripeljala v mesto, kjer je fotografirala nekaj poslopij. Posebnost se je zanimala za vilo Sheherazado. Zvečer je z letalom zopet odpoletovala. Najbrž je bila novinarka, ki je prišla zbirati podatke glede na prihod vojvode Windsorskega in njegove soproge v Dubrovnik.

— Kongres zdravnikov specialistov za malarijo. V Dubrovniku se je mudil te dni šef Rockefellerjeve fundacije iz Rima Hakket, v spremstvu šefa Rockefellerjeve fundacije iz Albanije Kemala Jusufi. Z upravnim doma narodnega zdravnika dr. Kaličem sta se potovala o organizaciji kongresa evropskih zdravnikov Rockefellerjeve fundacije specialistov za malarijo. Kongres bo proti koncu julija v Dubrovniku in udeležijo se ga tudi več ameriških specialistov za malarijo.

— Nemčija rabi poljedelske delavce. V Vojvodino prišle te dni nemška komisija, da prouči možnost naših poljedelskih delavcev v Nemčiji. Nemčija rabi 1000 kvalificiranih poljedelskih delavcev, večinoma žensk, ki bi bile zaposlene s predelovanjem živilskih proizvodov. Zaposlitev bi trajala štiri leta. V poštev pridejo v prvi vrsti nemščine večji delavci in delavke.

— Nemški filmski igralci v Splitu. Včeraj jutraj je prišlo iz Berlina v Split hidroelektrično osebje filmskega podjetja SDS, ki bo v Dalmaciji izdelalo film »Princesa koral«. V Splitu so nemške filmske igralce pristožno sprejeli. Med njimi je tudi Svetislav Petrovič, a Rita Rina prišpe čez nekaj dni.

— Torbarske izdelke in sploh usnjeno galanterijo smo pred kratkim še skoraj vsi uvažali, sedaj pa je pa že toliko domačih izdelkov, da bomo na spomladanskem velesejmu lahko videli že najboljši domači izdelki, ki se z uveljavljenimi predmeti kosajo tako glede moderne in solidne izdelave, kakor tudi glede znatno nižje cene. V splošnem nam bo spomladanski velesejmu nudil tudi prav poučno razstavo, kako se razvija naša tekstilna in kožna industrija, pri tem pa tudi izdelke malih obrtnikov, pri tem pa tudi specialisti v svojih strokah. Kakor vsako leto, bo pa na spomladanskem velesejmu prav izvrstno zastopana konfekcija.

— Maturantom ljubljanske gimnazije iz leta 1902. Zdjaj bo pa zares, saj ni bilo še nobene obletnice mature. Torej 7. julija v Ljubljani. Ob 7. uri 45. min. masa v franciskanski cerkvi, nato izlet na Rožnik. Ob 12.30 obed v ljubljanski restavraciji, ki se bo še določila. Obvestite tovaršje v inozemstvu, s seboj na prinesite polne košare dobre volje in domislekov. Če kaj ni prav podano, nasvetov boljših kdo ima, je hitro z njimi sem v Ljubljano, da se v program jih da! Prijave dr. Franu Ogrinu, Vir-dovdanska 3.

— Udrženje jugoslovanskih inženjer-jev in arhitektov — sekcija Ljubljana obvešča svoje člane, da bo letošnja glavna skupščina 20. t. m. v Sarajevu. Na skupščini se bodo obravnavala važna strokovna in stanovska vprašanja. Na programu so mnogi strokovni in zabavni izleti. Vabimo člane, da se je udeležijo v čim večjem številu. Prijave sprejema tajništvo sekcije (Ljubljana — Gledališka ul. 8) do 15. t. m. Za člane udrženja bo verjetno kot vsako leto odobrena na železnih četrtinskih,

za njihove rodbinske člane pa polovična vozna cena. Odoben bo po vsej priliki povratek preko Dubrovnika in Splita odno-sno Sušaka. Dnevni red in druge podrobnosti glavne skupščine se bodo obravnavale na članskem sestanku, ki bo v sredo 16. t. m. ob 20. v društveni sobi.

Od 20 do 40%
smo znižali cene blagu — Posebna
ugodnost kopalne potrebšline
K. Soss, Mestni trg

— Važno za posetnike ljubljanskega velesejma! Ako si pri postajni blagajni nabavite za 2 Din rumeno železniško izkaznico ter celo vozno karto in potem pri prihodu na velesejem pustite rumeno izkaznico potrditi, se z isto vozno karto lahko zastopni vrnete domov. Ta vozna olajšava bo v veljavi: za potovanje v Ljubljano od 31. maja do 14. junija, za povratek od 5. do 19. junija vključno. Na parobrodih jugoslov. parobrodskih družb velja popust šestdeset v tem, da se s karto nižjega razreda lahko peljete v višjem razredu: za potovanje v Ljubljano od 20. maja do 14. junija, na povratku od 5. do 20. junija.

— Konflikt med Zagrebom in TPD. Zagrebški občinski svet je imel večeraj sejo, na kateri je razpravljal med drugim o zahtevi naj Trboveljska premogokopna družba poskrbi najpozneje v šestih mesecih, da voda v Savi ne bo več nosila s seboj nesnage, izvirajoče iz premogovniških naprav. Soglasno je bilo sklenjeno, da Zagreb ter vse mestne in druge ustanove pa tudi gospodarski krogi in zasebniki ne bodo več kupovali trboveljskega premoga, ki ga porabi Zagreb letno okrog 15.000 vagonov, če TPD najpozneje v 6 mesecih ne postavi čistilnih naprav, da voda v Savi ne bo več umazana. Občinski svet je sklenil pozvati tudi bansko upravo in državo, naj bi tudi banovinske in državne ustanove v Zagrebu ne jemale več trboveljskega premoga, če TPD ne bo ugodila tej zahtevi.

— Borza dela v Ljubljani sprejme brivca (Niš), čevljarja, čevljarja (Ščipalca), mi-zarja, kurjača za krožno peč (Dalmacija) in 5 tosarjev.

— »Mariborska številka« mednarodne tujsko prometne revije (esperantske) »Naj vizagije, ki jo urejuje Damjan Vahen je izšla, ter vsebuje članek Minke Komarove: »Maribor jugoslovanski Meran in okolica« — črtico Valy Lichtenwalnerjeve »Maribor — Maribore, Goričehovo balado »Seljanova hči, nadaljevanje Sterletovih »Nepozabljenih potovanj«, o slovenskih znamenih, o iznajditelju stalnega stroja »Linotype, poročila o E-klubu Kamnit, poročila o obnem zboru E-društva »Zelena zvezda« v Ljubljani i. t. d. S tem dokazuje urednik, da esperanto lahko služi tujkemu prometu bolj kot katerikoli drugi jezik. Mariborskim esperantistom pa naj bo ta številka v veliko pomoč pri njihovem delu. Prihodnja številka te važne in pomembne slovenske esperantske revije pa bo posvečena Jesen-jam in okolici in izide 14. t. m.

— Reklamacije vabil k otvoritvi XVII. ljubljanskega velesejma, ki bo od 5. do 14. junija, izvolite na prošnjo velesejske uprave nasloviti na velesejsko pisarno. Vabila so že razposlana in le po pomoči morda komu ni bilo dostavljeno.

— (Higijski tečaj za učitelje v Makarski). Oblastni odbor protituberkulozne lige v Osijeku bo tudi letos priredil higijski tečaj za učitelje v Makarski, v kate-rega bo sprejel največ 50 učiteljev in učiteljic. Predaval bo dr. Milan Benedič, šef šolske poliklinike v Osijeku, dnevno po 2 uri o najvažnejših medicinskih problemih, predvsem o jetiki, spolnih boleznih, porodništvu, duševni higieni v šoli, diagnostiki otroških bolezni, ter o pasivni obrambi pred napadi iz zraka. Tečaj bo od 7. julija do 4. avgusta proti plačilu zneska 700 din pri uporabi skupnih ležišč. Na željo pa se lahko dobijo tudi privatna stanovanja za dnevno ceno 15 din. Prehrana bo prav do-bra ter si jo bodo tečajniki lahko izbrali po jedilnem listu. Prijave sprejema navedeni oblastni odbor do 25. t. m.

— Angleški turisti v Zagrebu. V Zagreb je prišlo 23 bogatih Angležev, ki so si večeraj ogledali mesto in okolico. Danes so se pa odpeljali v Beograd, od koder se vr-nejo preko Budimpešte v domovino.

— Veselihi prostori ljubljanskega vele-sejma od 5. do 14. junija bodo vsako noč odprti do 1. ure jutraj. Na razpolago bo do gostom vsakovrstne specialitete in naj-boljša kapljica, Plesišče s prvovrstnimi jaz-z, avtodrom, čarobni muzej, panorame, vr-tiljaki, strelšča, zoo itd. bodo nudili obilo zabave mladini in starejšim.

— Kriza zagrebškega gledališča. Uprav-nik zagrebškega gledališča dr. Senoa je od-potoval v Beograd. Njegovo potovanje je v zvezi s težkim položajem zagrebškega gle-dališča, ker še vedno ni odoben poseben proračun, brez katerega uprava ne more skleniti nobene pogodbe. Če ne bo odoben ta proračun, bo ostalo zagrebško gledališče jesen brez igralcev.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, nestanovitno vreme, dež v pre-sledkih. Včeraj je deževalo v Ljubljani. Ma-riboru in Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu in Skoplju 27, v Za-grebu 26, v Sarajevu 25, v Ljubljani 19,4, v Mariboru 18. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,4, temperatura je znašala 14,8.

— Sekcija za gradnjo državne ceste Ljubljana—Kranj prične dne 8. junija 1937 preurejevati državno cesto št. 2 na delni-ci Ljubljana—Št. Vid od km 620.878 do km 623.250. V to svrhu je potrebno, da se na tej progi začasno ukine promet z vozili ter spet na sosedne javne ceste tako-le: Iz Ljubljane po Vodnikovih cesti z odcepom pri stari cerkvi v Šiški, preko Dravlj in Zapuž do priključka na državno cesto pri novi mitnici.

— Zaradi težke bolezni je skočil v Savo. Na otoku pri vas Novaki v dugoselekm srežu je našel ribič že razpadajočo moško truplo. V začetku maja je izginil iz Zagre-ba Milan Altvodvič. Istočasno je pa ing-ni tudi mesarski pomočnik Franjo Pintar, ki je v poslovnem pismu napovedal samomor. V ustopljenosti so spoznali Altvodvi-ča, dočim Pintarja še niso našli.

— 18 hektolitrov vina so popili na svatbi. Iz Sombora poročajo o razkošni svatbi ne-kega tovarnarja. Kakor v zasnehem socialne-mu čutu in revežem je bilo povabljenih 400 gostov na gostijo, kakršne Sombor še ni videl. V treh dneh so pojedli na svatbi 3 krave, 3 tele, 5 debelih prašičev, 20 pa-rov kokoši, 80 parov gosi, 60 parov rac in 30 parov puranov. Porabili so pet centov fine moka in 1 cent navadne moka ter po-riš 18 hl vina, 1800 steklenic sifona in 2.000 steklenice piva.

— Pretresljiva ljubavna tragedija. Med Petrovaradinom in Novim Sadom se je od-igrala pretresljiva ljubavna tragedija. Pod vlak sta skočila 27letni mizarški pomočnik iz Osijeka Pavel Šmidt in 19letna služkinja Ljubica Grobnikar iz Beograda. Šmidt je bil oženjen in imel je dva otroka in se je zaljubil v lepo Ljubico. Pred samomorom je pisal ženi, da gre v smrt zaradi neozdrav-ljive bolezni.

Iz Ljubljane
— Iz Čast in priznanje vojnih dobrovol-jcem naj izkaže vsak, kdor zna ceniti idea-lizem in požrtvovanje. Za tako priznanje je priložnost sedaj, ko stopajo vojni dobro-voljci iz Slovenije pred javnost s svojo spo-minsko knjigo. Izid spominke knjige bo proslavljen v nedeljo 6. t. m. dopoldne s simbolično akademijo v opernem gledališču. Naročajte v pisarni dobrovoljske organiz-a-cije v franciskanski ulici 10. spominško knjigo in nabavite si šimprej pri dobrovol-j-cu G. Zagreju na Sv. Petra cesti 43 (tele-fon 33—08) po znižani ceni vstopnice za nedeljsko akademijo!

— Vsa četrtak in petek morske ribe v restavraciji »LLOYD«, Sv. Petra cesta 7 — Vina prvovrstna, pivo v vrčkih — Vsa druga jedila vedno na razpolago — Ob sobotah in nedeljah koncert vojaške godbe

— Iz Prelovčev vokalni kvintet. Jutri zvečer bo v franciskanski dvorani krstni nastop novega slovenskega vokalnega kvin-teta, ki ga tvorijo gg. Gostiša, Drašler, Rakovec, Lupša in Debelak. Rakovec in Lupša sta znana iz produkcijskega državnega konservatorija, tenorist Gostiša ima izred-no lep in svež junaški tenor, ki objejuje šola ravnatelja Betetta na našem konser-vatoriju. Prav tako sta Betetova gojenca tudi Rakovec in Lupša. Kvintet kot kor-morno skupino vodi skladatelj Zorko Pre-lovec. Na jutrišnji nastop se prav posebno opozarjamo. Začetek točno ob 20. uri. Pro-daja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

— Iz album »Naše dečve, naše dečve in naši športniki, ki je sedaj izšel, opozarja-mo vse krojaške salone, da istega dobe v udruženju po znižani ceni. Poslužijo naj se predvsem oni, ki se bodo udeležili modne revije, da ne bodo prikazovali drdnov namesto dečev.

— Iz Pevce izredno lepega glasu, operni basist Fran Schiffrer nastopi prvič na jav-nem koncertu v Ljubljani v petek, 11. t. m. v filharmonični dvorani. Zadnji njegov angažma je bil letos v Nemčiji v Rostoku, kjer je imel izredne uspehe. Kritiki izred-no hvalijo njegov izvrstni solan, obsežen in lepo doneč glas. Iz slovenske literature bo zapel samospeve Adamčiča, Ipavca, La-jovicca, Mielha, Pavliča in Škerjanca. Na ostale koncertne točke se še povrnemo. Predprodaja vstopnic bo od petka dalje v knjižarni Glasbene Matice.

— Iz Sola Glasbene Matice ljubljanske ima še eno produkcijo ob sklepu letošnjega le-ta in sicer v ponedeljek, dne 7. t. m. ob četrti na 7. v veliki filharmonični dvorani.

— Iz »Na Trški gori« vprizori Dr. pr.-svetno društvo »Vodnik« dne 6. junija ob 20. uri na prostem pri »Kamnit« muzeju. Ta spevoigra bo v tej sezoni na prostem ona najlepša. Obiskovalce opozarjamo, da je zelo veliko zanimanje za to spevoigro, zato naj si preskrbijo predčasno vstopnice, pro-daja se vrši vsak večer od 20. do 22. ure pri društveni blagajni.

Brzovlak pregazil hlapca in konje
Straina nesreča na železniški progi med Brezovico in Notranjimi Goricami

Ljubljana, 3. junija
Na Brezovici, oziroma na železniški progi med Brezovico in Notranjimi goricami, po leg čuvajnice 635 se je pripetila davi stra-hovita nesreča.
Hlapec pri nekem posestniku v Podpeči, 16letni Franc Ogrin, rodom iz Notranjih go-ric, je imel danes opravka v Ljubljani in je jutraj na vse zgodaj zapregel. Kmalu po petih je privozil z dvoprežnim vozom iz Notranjih goric na cesto, ki jo preseka med Notranjimi in Vnanjimi goricami železniška proga. Ogrin je tedaj, ko je privozil na pro-go, baš zagrizel kos kruha, v naslednjem hipu ga je pograbil tržaški brzovlak. Br-zovlak je pregazil tudi konje ter voz in vse skupaj vlekel kakih 500 m s seboj. Konja in Ogrina je lokomotiva popolnoma razme-sarila, dočim je voz vrgla s proge.

Kako je prišlo do nesreče, še ni poja-njeno. Cesta dela tam precejšen ovinek in Ogrin ni mogel opaziti prihajajočega vlaka. Tudi niso bile spuščene zapornice, ker bi sicer s konji ne mogel na progo. Četudi je Ogrin čul ropot vlaka, je najbrž menil, da je še daleč in da bo lahko prevozil progo. Ker zavornice niso bile spuščene, je bil tem bolj siguran in mu je baš to postalo usodno.
Na kraj nesreče so prihiteli kmalu ljudje z Brezovice, Notranjih in Vnanjih goric in tjo šele ugotovili, da gre za mladega Fran-ca Ogrina, ki ga je marsikdo poznal. Ostra-hoviti nesreči je bila takoj telefonično ob-veščena železniška direkcija v Ljubljani in se je z vlakom ob 10. odpeljala na kraj ne-sreče železniška komisija, ki so se h pri-družili tudi člani sodne komisije.

— Iz Pred obtnim državnim odborom se bodo obravnavali predlogi davčne uprave za sledeče pridobitne stroke: dne 17. junija 1937 ob 8 uri notarij, ob pol 9 odvet-niki, ob 11 uri zdravniki, zobotehnik in dentisti, dne 18. junija ob 8. uri inženjerji, arhitekti, geometri, carin, posred, borzni senzali, razni (posredov, real, pisarne itd.), umetniki, priv, učitelji, babice in čevljar-ji, dne 19. junija 1937 ob 8. uri krojači in šivlje. Seznam davčnih zavezancev in davčnih osnov teh strok so razgrnjeni na vpogled v pisarni mestnega poglavarstva od 3. do 10. junija 1937.

255 din. Iz skladišča na Tyrševi cesti so ukradli tatovi večeraj trgovcu Francu Po-gačniku 18 praznih vreč, vrednih 100 din.

— Iz Društvo »Sofa« matice v Ljubljani naznanja, da bo odkrile Sim. Gregorčiče-vega spomenika zaradi tehniških ovir šele 5. septembra 1937 in ne za proslavo Vido-vega dne, kakor je bilo prvotno določeno. Torej na predvečer rojstnega dne Ni. Vel. našega kralja Petra II počasti naš narod z vse slovensostjo svoj prosvetni preporod, ko smo pred 55 leti sprejeli »Zlato knjigo« Gregorčičevih pesniških duhovnih injejkij, ki so klicale v življenje zedinjeno Slovenijo in svobodno Jugoslavijo. Vse prijave izpri-ke spevke pošiljajte na naslov: »Društvo Sofa« matice v Ljubljani, Trg kralja Petra, št. 8.

— Iz Bolniška blagajna samostojnih obrt-nikov v Ljubljani prosi svoje članstvo, da se polnoštevilno udeležijo pogreba našega dolgoletnega člana gosp. Srebotu Ivana, 4. VI. ob 15. uri popoldne izpred Ravnikarje-ve ul. 15.

— V Narodni galeriji bo vodstvo v ne-deljo, 6. junija; govoril bo g. A. Stupica o gotski plastiki.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri.
Četrtek, 3. junija: Peter in Aleksej. Red Četrtek.
Petek, 4. junija: Florentinski slavniki. A. Sobota, 5. junija: Cyrano de Bergerac. Pre-mijerski abonma.
Nedelja, 6. junija: Matura. Izven. Izredno znižane cene od 14 do 20 Din.

— G. Emil Kralj, ki je preostal v začetku tekoče sezone težko operacijo in je imel kot rekonsvalcent vsa sezono bolezenski dor-pust, nastopi izjemno v petek 4. junija v eni izmed glavnih vlog v Labichevi kome-diji »Florentinski slavniki«, ter omogoči na ta način, da se bo odigrala predstava za abonente reda A. ki je doslej še niso videli. Opozarjamo, da je to zadnja predstava te igre v tekoči sezoni.

OPERA
Začetek ob 20. uri
Četrtek, 3. junija: Plamen. Red C.
Petek, 4. junija: Zaprti.
Sobota, 5. junija: Veseli študentek. Red B.
Nedelja, 6. junija: Ob pol 11. Akademija vojnih dobrovoljcev. Izven. Cene od 24 Din navzdol. Ob 20. uri: Ero z onega sveta. Gostovanje gđe. Anite Mezelove. Izven. Cene od 30 Din navzdol.

Spored akademije vojnih dobrovoljcev, ki se bo vršila v nedeljo ob pol 11. uri v operi obsega sledeče točke: 1. Himna, ki jo iz-važa operni orkester pod vodstvom dirigen-ta Neffata, 2. Nagovor predsednika orga-nizacije, 3. Jenko: Kosovo, Ouveritura, iz-važa operni orkester, 4. Schumann: Dva grenadirja. Poje g. Primožič s spremljeva-njem orkestra, 5. Smetana: Vltava. Simfo-nična pesnitev, 6. Golia: Gorjio zvezde... in Črnogorska sonata. Recitira ga, Maria Vera, 7. Tako je bilo... Dramski prizor. Sodelujejo gg.: Cesar, Gregorin, Jan, Po-tokar, 8. Izročitev novo izišle knjige Kla-divarji Jugoslavije. Režiser: prof. Sest. Ce-ne od 24 Din navzdol.

P. n. obrtnstvo opozarjamo na izpremem-bo repertoarja, ki je bila nujna iz tehniških razlogov. Mesto napovedanega »Cyrana de Bergeraca« za premijerski abonma se igra drevi v drami »Peter in Aleksej« za red Četrtek. V soboto pa se izvaja »Cyrano de Bergerac« za premijerski abonma. V operi se poje mesto napovedanega »Carla Kolo-janac« za red Četrtek Respihijev »Plamen« za red C. V soboto pa mesto »Prodane ne-vestice« opereta »Veseli študentek« za red B. Uprava gledališča prosi p. n. abonente, da vzamejo to nujno potrebno spremembo na znanje, ker je bila sporočena že več-raj in ne objavljena.

Pestani in ostani član Vodnikove družbe!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Freklici, izjave beseda Din 1.—, davek posebej
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

POUK
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPIŠNI POUK
(po desetprstnem sistemu).
Večerni tečaji od 6 do pol 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer za začetnike in izveščance. Te-čaj se vrše 1 do 3 mesece. Na razpolago so stroji raznih sistemov. Vpisovanje dnevno od 6. do pol 8. ure zvečer. Pri-četek pouka 4. junija. Najniž-ja solnina: učna ura 2 Din. — Christofor učni zavod. Domo-branska cesta 15 1496

RAZNO
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

NAZNANILO!
Preselil sem se na
Borštnikov trg št. 1
Tel. 27-04
Brajković

NEPREKOSLJIV V CENI
in kvaliteti Vam nudim novosti vseh vrst oblačil.
PRESKER,
Sv. Petra cesta št. 14.

INFORMACIJE
Beseda 1.— Din, davek posebej.
Najmanjši znesek 15 Din

P O Z I V
Okrajna posejilnica reg. za-druga z neom. zav. v Ormožu je sklenila na svojem izrednem obnem zboru dne 31. maja 1937 40 odstotkov svojih eta-rih obvez prepisati v svrhu sa-nacije v posebni rezervni sklad v smislu Uredbe o zaščiti de-narnih zavodov in njihovih upnikov z dne 23. novembra 1934 št. 81.070/V. Službeni list kr. banske uprave drav-ske banovine, letnik V. 100 kos, po členu 31. odst. 2. v smislu istega člena odst. 6. po-ziva vsled tega vse upnike, da podajo v določenem roku pred-pisano izjavo Okrožnemu sodi-šču v Mariboru.
Opozarjamo še na Uredbo o zaščiti kmeljskih kreditnih za-drug in njihovih zvez z dne 23. novembra 1934 št. 81.070/V, objavljeno v gori navedenem Službenem listu. Kdor svoje pismene izjave ne poda v prav-em času, se smatra, da je na prepis prišal.
Ormož dne 2. junija 1937.
Načelnstvo.

PRODAM
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

PRECIZNE ŽEPNE URE
»SCHAEFFHAUSEN« prodam poceni. Ivan PAKIŽ, Pred škofijo 15, Ljubljana. 1512

STANOVANJA
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

OPREMLJENO SOBO
z vso oskrbo oddam za julij eni ali dvema osebama. Poizve se: Slari trg 28-III, Šturm. 1512

PERZIJSKE PREPROGE
krasne, stare in nove prodajam po zelo nizkih cenah.
ORIENT-KARPET
v palači »DUNAV«, Beethovnova ul. 14/II, vrata 22 — Ljubljana.

OBVESTILO
Naznanjam, da sem PRESELIL svojo
mehanično delavnico
v Dvořakovo 3
Telefon 24-07 **Boris Simandl**

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA
KNAJZVA 5
IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN
PREPROSTE IN NAJPOGOSTEJŠE

Jadran nas kliče in opominja

Vse pogoje imamo Jugoslavlani, da se uvrstimo med
odlične pomorske sile

Ljubljana, 3. junija. Država, ki tretjino njene meje oplakuje jezi morjski valovi ni le to, kar ji narekuje njen zemljepisni položaj, temveč bi morala postati ono, kar bi s preudarnim izkoriščanjem današnje položaja lahko dosegla, to je, postati bi morala prava pomorska sila, uvaževana ob blizu in daleč. Taka država je Jugoslavija in tako preobraziti jo hočejo jadranski stražarji, ki bodo v nedeljo dopolnili v Trgovskem domu polagali račun o svojem delu.

1563 km obale imamo, pred njo tisoč otokov in otokov. Skupno z njimi meri naša moraka obala nad 5000 km. Sosedna obala nam onstran meri ob vsem apeninskem skrajnjem komaj tisoč kilometrov več. In če ravno je njihova trgovska in vojna pomorščina neprimerno večja od naše, vzdržujejo oni na tucete pomorskih združenj z milijoni članov. Pomorska obrambna združenja imajo tudi močni pomorci Angleži, enako tudi Francozi in Nemci in USA ter daleč Japonska. Tudi bratske slovenske države niso brez pomorskih združenj in okoliščajo se z njihovim delom tako Bolgari kot Poljaki in celo Čehoslovanci in brez pomorskega združenja in izdaja svoj po pomorski list, čeravno nima lastnega morja. Saj ga tudi Madžarska nima, ima pa pomorsko združenje in pomorski list.

Če smatramo vse našete in druge države to za potrebno, koliko bolj potrebno je to nam! In mi imamo proti vsem tem številnim pomorskim združenjem bližnjih in dalečjih držav le eno samo vsedržavno pomorsko obrambno organizacijo Jadranski stražarji! Ali ni naša dolžnost, da se je odločimo z vso dušo in po njej delujemo za gospodarski podvig domovine, za veličino pomorske sile Jugoslavije, vredne elane naše pomorske prošlosti? Zgledujemo se po tem, kako drugi narodi čemur morje!

Zgledujemo se tudi po tem, kako važnost mu pripisujejo oni, ki so ga pred dobrimi osemnajstimi leti delili novo nastali državam!

Versajška mirovna pogodba, ki ji je bil v glavnem namen, da po razulu starih držav podpre nastajajoče slovenske države s čim večjimi morskimi obalami in tako varuje njihovo gospodarsko neodvisnost, te svoje naloge ni storila in Slovanom ni pomagala. Kako bi sicer bratska Poljska mogla dobiti le bori košček 74 km obale in še do tega mora skozi koridor, ogozden od germankega zidu? Pomislimo koliko morja je istočasno izgubila slovenska Rusija! Koliko tisoč kilometrov obale! In vendar so Poljaki ustvarili čudesa! Tam, kjer so se pred 18 leti še pasle ovčice in so ribiči sušili svoje mreže, tam stoji danes pomorsko mesto Gdynia. Njegove trgovke ladje hite po vseh bregovih svetovnih morij.

To so dosegli Poljaki s 74 km obale. Poljska je pomorska sila, uvaževana pomorska država, čeravno so jo odpravili s koščkom obale kot ga je na pr. imela pred vojno bivša kraljevina Črna gora. In še razviku njenega 9500 kvadratnih kilometrov obsegačega ozemlja to ni zadostovalo. Poljska je štiridesetkrat večja, obale pa nima pedi več.

Saj okoli 30 milijonov srednjeevropskih Slovanov skupno nima toliko morja, kakor ga ima mala Danska s 3 milijoni prebivalstva.

Zato pomnilno, da ima morje prav toliko vrednost, kolikšno mu pripisujejo oni, ki nam ga odtegujejo! Jugoslavlani imamo vse pogoje, da se uvrstimo med odlične pomorske sile, ki bi jim lahko tudi prednjačili. Ne držimo pa križem rok!

Učimo se od tujcev, delajmo danes in mislimo na jutri!

4 mesece za ukradeno kokoš

Nekaj manjših, vsakdanjih zgodb izpred sodišča

Ljubljana, 3. junija. Delavec in krojač R. Andrej je nekje v februarju šel vinjen pomoči domov mimo kokošnjakov Svetkove Jere v Slapu. Kdo ve, kaj mu je šinilo v glavo, da je tako mimogrede odtrgal dve deski v kokošnjaku in pograbil prvo kuro, ki mu je prišla pod roko, ter se z njo še isto noč doma pogostil. Najbrže mu je bilo takoj žal, a bilo je že prepozno. Otvadil so ga in včeraj se je moral zaradi kure zagovarjati pred malim senatom. Priznal je da je odnesel kuro, zanikal pa je, da bi vlomil v kokošnjak. Sin Svetkove Jere je kot priča izjavil, da sta bili deski s silo odtrgani. Andrej bi bil dobil malenkostno pogojno kazen za ukraden kuro, ako bi njegov kazenski list ne bil tako nagosto popisan s lahkim in težkim kaznivimi zaradi tatvine. Kot povratniku in ker je vlomil v kokošnjak ponoči so mu prisdili 4 mesece strogega zapor. Senat je vpošteval njegovo stisko, sicer bi moral izreči robijo, ki je zagrešena že kdaj kaznovanim tatovom.

OELO POSESTNIKI IZ KRADEJO

Posestnik P. Jakob iz okolice Kamnika je pred sodniki malega senata priznal, da je ukradel svojemu sosedu 40 m dolgo vrvi in da je vlomil v neko livsko kočjo, iz katere je odnesel nekaj posode in oprave, v kočjo je vdril s silo. S cepinom je razbil dvojna vrata in je s tem naredil največ škodo. Jakob ima hišo in nekaj zemlje, ima pa tudi ženo in šest otrok. Ob koncu zime je bil v veliki stiski. Posojila ni mogel dobiti, doma so stradali, pa je šel in vlomil v kočjo. Zagovarjal se je, da je vse ukradene predmete porabil v domačem gospodinjstvu. Senat mu je prisdil 3 mesece strogega zapor. Plaćati mora tudi vse stroške. S čim jih bo plačal, je drugo vprašanje. Boben bo moral pač peti kmalu pred njegovo bajto.

IZ ZAPORA JE SEL KRAST

Policija je sodišču sporočila, da je škrljanc Vinko zelo nevaren tat, kar bo držalo. Fant ima cele litanije zapisane v kazenskem listu. Okrog 20 kazni je, že prestal zaradi tatvin in vlačugarstva. Pred tedni so ga izpustili iz ljubljanske ječnice, ker je umrl oče njegove ljubice v Celju, pa je prošil za kratek dopust, da bi se udeležil pogreba. Škrljanc je krenil proti Mostam namesto proti Celju. Spremljala ga je ljubica, s katero je pošteno popival po gostilnah, dokler mu ni zmanj-

Princesa Symianova

Roman

Morala sva po stopnicah, izsekanih v skalo. Na vrhu, nasproti morja, je stala hermetično osamljena prostrana vila neopredeljenega sloga. Edini sluga, annamski boy v kroju, se je spoštljivo priklonil, da bi naju odvedel naprej.

Oprema vile je potrdila v meni prvoten vtis. Učinkovito in dragoceno angleško pohištvo, tu pa tam brokat, bron in kitajski pocelan visoke vrednosti: dragocena oprema, izpolnjena z osebnimi predmeti časnega gosta.

Sledil sem Brancelinu skozi več sob. Sledil je odgrnil težko zaveso, okrašen s krasnim ročnim delom — znamenje in umaknil se je, da sem lahko vstopil v veliko dvorano. Napot okrogla okna so bila obrnjena na morje, kjer so butali v blede mesecni lahni valovi ob skale.

Tu je bila vsa oprema z dekoracijami vred v strogo kitajskem slogu: divani, blazine, podložniki in svetilke. Po sobi je dišalo po žgani čokoladi.

— Mamila, — sem dejal očitačo Brancelinu. Skomignil je z rameni in mi tako pritrdil.

— Taka je torej ta stvar? — sem zamrmral in ga premeril z očmi.

Očitno se je nasmešnil in povesti glavo. Potem mi je pokazal na lumignon pri divanu, na igle in pipe, rekoč:

— Ne, to je zdravilo.

In sedel je na divan, rekoč:

— Candao!

Boy se je tiho in spoštljivo priklonil.

Vsi, ki so živeli v kolonijah in tudi jaz sem živel tam, vedo, kaj je candao, najmočnejša vrsta opija, devetdeset odstotkov gostote, deset odstotkov morfijske ne glede na kodoine, narcani in druge strupene. Postati suženj candao strupa pomeni zabijati si žebelj za žebeljem v krsto.

— Mislim, da se zavedate, kaj počenjate, — sem dejal hladno.

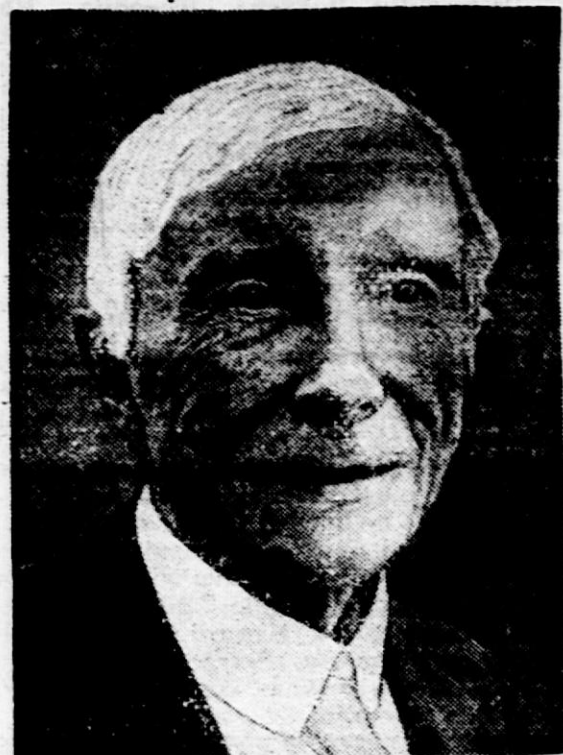
Z dolgo iglo v roki in smeje je napravil svaljek, da me je kar mrzla stresel.

— O tem nikar ne dvomite, — je odgovoril prostodušno.

Sovražim nepotrebne besede. Tiste, ki bi jih mogel pripomniti, so se mi zdele tako jalove in njegov sklep tako trden, da sem zaustil njihovo brezupnost. Sicer pa čutim nepremagljivo splošnostjo od onih, ki imajo pravico hrepeneti po lastni smrti. Nekdo, po vojni, sem videl človeka — sam trup, povrhu pa še step. Kirurg, ki mu je bil

Iz spominov na Rockefellerja

John Rockefeller je bil najprezentativnejši in največji milijarder. Kakor večina ameriških bogatašev tako je tudi on začel svojo kariero kot siromašen deček. Tudi on je zaslužil v svoji prvi službi samo en dolar na teden. In vendar je bil Rockefeller takrat v letih, ko zahteva železice največ in ko so tudi sicer potrebe največje. Melanholija je spremljala vse Rockefellerjeve spomine na ta leta, ko je postal milijarder in ko bi si bil lahko privoščil vsega, pa jesti skoraj sploh ni smel. Zadnje čase je namreč živel samo od jaja in kruha. Komaj za dober dolar je pojedel na teden najbogatejši mož Amerike.

Pred leti je živela v Ameriki žena, ki zato ni vzela Rockefellerja, ker so o njem mislili, da bi svoje družine ne mogel preživljati. Tako so mislili njeni starši, ko jim je hči povedala, da jo je Rockefeller zasnil. Dekle se je žalostno in zapuščeno postaralo, ker ni bilo nobenega snubača več. Rockefeller pa nikoli ni pozabil na tisto, ki bi bila lahko postala njegova žena, in vsako leto ji je pošiljal bogata darila.

Zakaj se ljudje poljubljajo?

V Angliji je nek fant tožil dekleta in zahteval odškodnino, ker mu je bila odgriznila košček nosu, ko ji je ukradel poljub. Sodnik je razsodil, da ima deklet pravo griziti v svojo obrambo, če ne želi biti poljubljen. Kdor se izpostavlja nevarnosti, mora nositi tudi vse posledice, je dejal sodnik. Od tega je minilo že več let, toda tudi zdaj je dovoljeno poljubljanje samo, če deklet temu ne ugovarja. V nekaterih severnoameriških državah je bilo poljubljanje proglašeno za zdravju škodljivo in se kot prestopok policijske kaznuje.

Dočim je v naših časih poljub izrecen dokaz ljubezni, je bil v prejšnjih časih samo pozdrav kakor je zdaj recimo stiskanje rok. Še v 16. stoletju je bil poljub običajen pozdrav in če je prišel gost v družino, je po vrsti poljubil vse njene člane. Rimljan Pomponius je sestavljal cela pravila, kako želi biti od svojih prijateljev in znancev pozdravljen. Samo prvim močnem Rima je dovoljeval poljubljati ga na obraz. Drugi so se pa morali zadovoljiti s poljubljanjem roke ali celo noge. Tako je še zdaj pri divjih plemenih Zapadne Afrike, kjer pozdravi preprost domačin svojega poglavarja s tem, da mu poljubi stopalo. Odičnice zamorci smejo poljubljati svojemu kralju koleno. V starih časih je bilo poljubljanje nog znak udanosti. Na nedavnem kronanju angleškega kralja so pari v znak udanosti poljubljali kralja na obraz. Francozi in Rusi združujejo poljub z objemom. Francozi recimo v podeljevanju reda Častne legije, Rusi pa ko voščijo vse velike nočne praznike. Učen ameriški filozof je dognal, da skrajša vsak poljub človeku življenje za en dan. Mož pa ni povedal, kako je prišel od tega spoznanja.

NEKAJ ZA NEKAJ

— Ti si zaposlen v gledališču in lahko bi mi včasih preskrbel vstopnico.

— Že prav. Ti si pa zaposlen v Narodni banki in lahko bi mi včasih preskrbel nekaj bankovcev.

DOBER PEVEC

— Zavaroval sem svoj glas za 100.000, — pravi operni pevec.

— No, zakaj ti pa zavarovalnica ne izplača zavarovalnine?

Danes se je poročil vojvoda Windsorski

Noben član angleške kraljevske rodbine in celo noben
državni uradnik ni prisostvoval njegovi poroki

Ljudje so pač radovedni in čim višje stoji ali je stal človek na družabni lestvici, tem bolj se zanimajo zanj, tem več radovednežev se zbira okrog njega. Zato se ne smemo čuditi, da vlada po vsem svetu tako veliko zanimanje za vojvodo Windsorskega tudi zdaj, ko ni več kralj najmočnejše države sveta. Človeška fantazija ne pozna nobene meje in če nima zanimivih resničnih vestí, si jih sproti izmišlja. Tako nastanejo govornice in spletke, večnoma nedolžne, služče bolj za zabavo ljudem kakor v škodo onim, okrog katerih se plete. Zato takih govoric ne smemo vzeti resno.

Prijatelj in pooblaščenec vojvode Windsorskega Mr. Rogers je pa ves v skrbih tudi zaradi takih govoric in spletk okrog vojvode in njegove izvoljenke. Vojvoda Windsorski je po zadnjih dogodkih precej potr. Njegova soproga v Angliji sploh ne bo uradno priznana. Izšel je namreč kraljevski patent, ki izpreminja patent kraljice Viktorije, odobren po kralju Juriju VI. s katerim se določa raba naslova »kraljevska visokost«. V novem patentu je rečeno, da kralj Jurij VI. osebno želi, da bi njegov brat vojvoda Windsorski nosil naslov »kraljevska visokost«. Ta izpreminja se pa ne bo nanašala na njegovo ženo in morebitne otroke, ki bodo nosili samo naslov, podeljen soprogi in otrokom voj-

vode, ne bodo pa imeli članom kraljevske rodbine pripadajočih privilegijev. Mr. Rogers je sporočil, da poroka vojvode Windsorskega ne bo zabeležena v uradni knjigi kraljevskega doma tako, da vojvodinja Windsorska kot soproga bivšega angleškega kralja sploh ne bo obstojala. Današnji poroki niso prisostvovali niti člani kraljevske rodbine, niti še prej prijavljeni gostje iz Anglije. To se je zgodilo na migljaj iz dvornih krogov.

Razprtje, ki so nastale zadnje čase med angleško kraljevsko rodbino in vojvodo Windsorskim, so tudi krive, da se je mo-

ral vojvoda poročiti skoraj na tihem. Poroki tudi ni prisostvoval noben angleški državni uradnik. V uradnem razglasu je rečeno, da se vojvoda Windsorski lahko tudi v bodoče imenuje izjemoma »kraljevska visokost«, toda ta naslov pripada izključno samo njemu. Pravico do tega naslova imajo po domačem pravu angleške dinastije samo tisti člani kraljevske rodbine, ki lahko pridejo v poštev kot prestolonasledniki. Edvard VIII. se je pa sam izločil iz prestolonasledstva in tako pomeni podelitev naslova »kraljevska visokost« ljubeznivost, ki jo je izkazal kralj Jurij VI. svojemu bratu osebno.

V Londonu zamerijo ameriškim tiskom kampanjo za gospo Warfield Simpsonovo in na pristojnih mestih zagotavljajo, da se angleška vlada ni ukvarjala s poroko vojvode Windsorskega. List »Cavalader« pa piše, da so naprosili Baldwina za pristen nasvet. Na pobudo canterburyškega nadškofa se vojvoda Windsorski ni smel poročiti cerkveno in tudi angleška konzularna služba ni smela v tem primeru poslovati, čeprav spada sklepanje zakonskih zvez v njen dolžnost.

Pariški tisk je poln govoric in spletk, hude poroki odvidev iz gradu Candé. Eden takih odvidev si je izmišljal tolažilno sredstvo za razburjenega vojvodo Windsorskega. Vojvoda bi se zaradi dogodkov v

zadnjem času ne more spati, je ves polt in nervozen. Vse to se pa da bi uspešno letiti z ročnimi deli. In tako naj bi bila gospa Wallis učila vojvodo ročnih del in sweater, ki ga je plel, je bil baže namigov. Mr. Rogers je zamen razmišljel, odkod so se vse te novice vzele. Jezi ga radovednost ljudi, še bolj pa njihova burja domišljije. Končno ni videl drugega izhoda iz tega položaja, kakor da je oveli vse te vesti, češ, da se je vojvoda sicer odgovoril vsem političnim poslom, vendar pa ni tako strdi, da bi moral svoje prejšnje opravke nadomestiti z ročnimi deli.

ima brezžubna žena posebna nagajanja.

9. Tisti, ki se bahajo, da so jih ljubile druge žene in ki si domišljajo, da nestrpo čakate dan za dnem, kdaj vam bodo telefonirali.

10. Tisti, ki pravijo ženski, da je božanstvena, potem se pa ves teden ne oglasi.

11. Tisti, ki pripovedujejo ženski, kako lepa je druga ženska.

12. Končno vsi pijanci, neotesanci in tiisti, ki se v ženske ne zaljubijo.

Iz Litije

— Pred gostovanjem matih harmonikarjev. V nedeljo 13. t. m. priredili ljubljanski mali harmonikarji popoldanski koncert pod vodstvom g. prof. Pavla Randića. Na prireditvi, ki je drugod žela zasluženo priznanje, opozarjamo vse prijatelje glasbe in mladine. Druga društva prosimo, naj odgode morebitne za nedeljo določene prireditve.

— Najbolj zanimiva radijska prireditve. V petek smo imeli iz Litije prvi radijski prenos. Mali Litijani in Litijanke so nam prikazali Litijo in nje okolico. Domala vsa Litija se je zbrala okrog svojih aparatov in so se poslušalci izredno laskavo izrazili o svojih najljubših.

— Preložen občni zbor Jadranske straže. Litjska podružnica JS je imela včeraj svoj redni letni občni zbor. Prisostvovalo mu je tako malo članov, da je odbor odložil občni zbor.

la. Z veliko ljubeznijo se je Böcklin lotil dela. Ko je bila slika dovršena, je povabil vdovo, da bi jo prišla pogledat. Ob pogledu na njo je bila tako navdušena, da se je ob prvih Böcklinovih besedah vsa zdrnila. Prestrašili ste me, mi je dejala, — zdi se mi, da sem se prebudiла iz sna. In to je bila umetniku največja in najlepša pohvala.

Tistim, ki slučajno stike ne poznajo, jo bom poskusil opisati:

Slika predstavlja samotni otok sredi jezera. Voda je temna in leskeče se kakor brušen onik, nebo je mračno. Otok stoji sredi jezera liki skale v polkrogu in strme stene vise globoko v vodo. Sredi otoka je pristančič, kjer se dviga na ravni, pokriti z mahom, visoko proti nebu gaj cipres. Marmornate terase se odražajo od temnih skal v beli simetriji. V skalj sami, v notranjosti otoka se pa odpirajo pokopaniška vrata mračne metropole.

Končno se odraža v sredini, neznaten v primeri z visokimi cipresami, čolnič s prevoznikom. V ospredju ladje se dviga vijugasta senca pred krsto. Morje in nebo sta že zavila v temo, toda spomin zlatih solčnih žarkov, skrivnostno liči zarez iz onostranstva, se še vedno poigrava na terasah in ladici. Nepopisen mir in melanholija dišata iz vsega.

Ta mojstrovina je tudi delo, ki si človeka k razmišljanju.

»Otok smrti« je mojstrovina!

podaljšal življenje, je bil zelo ponosen na to. Kot sodnik bi bil tega kirurga obsodil. Jasno je bilo, da je bil Robert Brancelin moralno podoben temu pohabljenou.

Kadri je pipo za pipo in že je bil božanski strup delati minjivost plastično. Pod umelno masko in ugaslimi očmi so oživljale poteze prejšnjih časov prav tako, kakor njegovi možgani, podobni plamenu, ki je našel novo gorivo. V takih primerih je vsako vprašanje odveč. Opj je gospodar trenutka, ko zna njegov suženj sam govoriti.

V pričakovanju izpovedi sem se oziral okrog. Nič ni bilo tako zanimivega, da bi vam to omenjal, razen slike, viseče v zlatem okvirju na steni. Pred njo visela večna luč jo je motno obevala. Bila je rezba — vsaj tako sem domneval — predstavljajoča mojstrovino Arnolda Böcklina »Otok smrti«.

Med mnogimi klasičnimi deli imam rad baš to sliko zaradi njenega vtisa mračne veličine in miru, izžarevajočega iz njenih smelih potez. Mnogi muzejji se pripravajo zaradi originala, kajti Böcklin, navdušen za svoj priljubljeni sužet, je napravil po njem več ostanikov. Občudoval sem prvega v Schackovem muzeju v Münchenu, drugega, nič manj lepega in globokega, pa v Stuttgartske galeriji. To je bilo v tistem zadnjem muzeju, kjer mi je pamk pravil, kako je slika nastala. Mlada vdova, ki je bila po kratkem zakonskem življenju izgubila moža, je posetila umetnika v Firenci. Želela je, da bi ji naslikal sliko, pred katero bi lahko senja-